

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ સમક્ષ

ઓ.જે.અપીલ નં. ૭૮/૨૦૦૭

ઈન

કંપની એપ્લીકેશન નં. ૩૫/૨૦૦૭

ઈન

ઓફીશિયલ લિક્વિડેટર રિપોર્ટ નં. ૧૭૦/૨૦૦૬

ઈન

કંપની પીટીશન નં. ૯૪/૧૯૯૬

સાથે

સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૨૨૭/૨૦૦૭

ઈન

ઓ.જે.અપીલ નં. ૭૮/૨૦૦૭

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એસ. આર. બ્રહ્મભટ્ટ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ઝેડ. કે. સૈયદ

=====

૧	સ્થાનિક અખબારોના પ્રતિનિધિઓને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે કે કેમ?	
૨	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવાં કે નહીં ?	
૩	ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની સુવાચ્ય નકલ જોવાની ઇચ્છા રાખે છે કે નહીં ?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ અથવા તેના હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશના અર્થઘટન સંબંધિત કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સામેલ છે?	
૫	શું તે સિવિલ જજને મોકલી આપવાનું છે?	

=====

સેજાસ્મી ઇન્ડસ્ટ્રીઝ (ઇન્ડિયા) પ્રા. લિ.....અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

આર્યન ફાઇન ફેબ લિ.ના ઓ.એલ. તથા જ....પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

હાજરી:

અપીલકર્તા(ઓ) ક્રમાંક ૧ તરફથી શ્રી કમલ ત્રિવેદી, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી રાજુ કે. કોઠારી, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૧ તરફથી શ્રી જે.એસ. યાદવ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૩ તરફથી શ્રી કે.એમ. પરીખ, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૫ તરફથી શ્રી પી. ટી. ચાકો, વકીલ

પ્રતિવાદી(ઓ) ક્રમાંક ૨, ૪ માટે નોટિસ તામેલ

=====

સમક્ષ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ એસ.આર. બ્રહ્મભટ્ટ અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ઝેડ.કે. સૈયદ

તારીખ : ૦૩/૦૮/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો (દ્વારા : માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ એસ.આર. બ્રહ્મભટ્ટ) ૧. આ અપીલ સત્તાવાર લીકિવડેટર અહેવાલ ક્રમાંક ૧૭૦ ના ૨૦૦૬ માં કંપની અરજી ક્રમાંક ૩૫ ના ૨૦૦૭ સાથે કંપની અરજી ક્રમાંક ૮૪ ના ૧૯૯૬ માં કંપની અદાલતે તા. ૩૧.૧.૨૦૦૭ના રોજ આપેલા ચુકાદા અને આદેશને પડકારતી દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા અદાલતે વર્તમાન અપીલકર્તાની કંપની અરજી ક્રમાંક ૩૫ ના ૨૦૦૭, જેમાં ઓફર પાછી ખેંચવાની પરવાનગી તથા વેચાણ કાર્યવાહીનું અનુમોદન ન કરવાની અને ઇ.એમ.ડી. પરત આપવા પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી, તે નામંજૂર કરી હતી.

૨. અહેવાલપત્રમાંથી દેખાતી હદ સુધી, આ અપીલ દાખલ થવા સુધીની સંક્ષિપ્ત હકીકતો નીચે મુજબ રજૂ કરી શકાય છે :

૩. કંપની મેસર્સ. આર્યન ફાઇન ફેબ લિ., પરિસમાપનમાં રહેલી, તેની મિલ્કતો કંપની અદાલતના આદેશાધીન વેચાણ માટે મૂકવામાં આવી હતી અને વેચાણ સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી. વર્તમાન અપીલકર્તા સર્વોચ્ચ બોલીદાર હોવાનું જણાયું હતું, જેણે મિલ્કત માટે રૂપિયા ૫.૪૬ કરોડની બોલી મૂકી હતી. વેચાણ સમિતિએ સંબંધિત હકીકતો નોંધ પર મૂકી હતી અને સત્તાવાર પરિસમાપકે અનુસંધાને યોગ્ય વેચાણ પુષ્ટિ આદેશ મેળવવા માટે સત્તાવાર પરિસમાપક અહેવાલ ક્રમાંક ૧૭૦ ઓફ ૨૦૦૬ દ્વારા

કંપની અદાલતનો આશરો લીધો હતો. તે કાર્યવાહી લંબિત હોવા દરમ્યાન વર્તમાન અપીલકર્તાએ સત્તાવાર પરિસમાપક અહેવાલ ક્રમાંક ૧૭૦ ઓફ ૨૦૦૬માં કંપની અરજી ક્રમાંક ૩૫ ઓફ ૨૦૦૭ દાખલ કરી હતી, જેમાં નીચે મુજબની પ્રાર્થનાઓ કરવામાં આવી હતી: “(એ) માનનીય અદાલત અરજદારના પક્ષે લોટ ક્રમાંક ૨ અંગે, જે બિનફૂષિ જમીન તથા યુનિટ ક્રમાંક ૨નું ટી.કે. ઓફિસ છે અને જે સર્વે ક્રમાંક ૧૫૫૯ ધરાવે છે, ક્ષેત્રફળ ૬૨,૫૦૭ ચો.મીટર, છત્રાલ મહેસાણા હાઇવે પર, ટોરેન્ટ સામે, ગામ રાજપુર, તા. કડી, જિ. મહેસાણા ખાતે આવેલ છે, તે વેચાણની પુષ્ટિ ન કરે અને સ્ટેટ બેંક ઓફ ઇન્ડિયામાંથી ૧.૧૨.૨૦૦૬ના રોજ આંકાયેલ પે ઓર્ડર ક્રમાંક ૦૦૭૦૭૭ દ્વારા જમા કરાવેલ રૂપિયા ૨૦,૦૦,૦૦૦/- (રૂપિયા વીસ લાખ) ની બાનગી રકમ પરત કરવા સત્તાવાર પરિસમાપકને દિશા આપે.”

અતએવ, મૂળભૂત રીતે જે પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી તે ઓફર પાછી ખેંચવાની અને અર્નેસ્ટ મની ડિપોઝિટ્સ પરત કરવાની હતી. માનનીય એકલ ન્યાયાધીશે ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર અહેવાલ ક્રમાંક ૬૮/૨૦૦૫માં ઓ.જે. અપીલ ક્રમાંક ૪૭/૨૦૦૫ના તા. ૨૪.૮.૨૦૦૮ના વિભાગીય ખંડપીઠના નિર્ણય પર તેમજ ટેન્ડર ફોર્મની શરતો, ખાસ કરીને શરત અને નિયમ ક્રમાંક ૨૨ અને ૨૫ પર આધાર રાખીને અર્નેસ્ટ મની ડિપોઝિટ્સ અંગેની અરજી નામંજૂર કરી હતી અને ઉક્ત અરજી નામંજૂર કરતાં, ઓ.એલ.આર. પર એવો આદેશ કર્યો હતો કે ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર નવી હરાજી ચોજે અને એવો નોંધ કર્યો હતો કે હાલના અપીલકર્તા તેમની ઓફરમાંથી પીછેહઠ કરવાને કારણે થયેલ નુકસાન અને હાનિની ભરપાઈ કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. આ આદેશ તા. ૩૧.૧.૨૦૦૭ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો. તેનાથી વ્યથિત અને અસંતોષ પામીને હાલની અપીલ કંપનીઝ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ની કલમ ૪૮૩ હેઠળ તેમાં દર્શાવેલ આધારોએ રજૂ કરવામાં આવી છે.

૪. અપીલકર્તાની તરફેથી હાજર રહેલા વિધાવાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કમલ ત્રિવેદીએ આ અદાલતનું ધ્યાન ટેન્ડર ફોર્મની શરતો અને નિયમો તરફ

દોર્યું અને રજૂઆત કરી કે શરતો અને નિયમોનું સંપૂર્ણરૂપે વાચન કરવું જરૂરી હતું અને જો કોઈ શરતો અને નિયમોને તેમની સંપૂર્ણતામાં વાંચે, તો કિંમતોના ફરકની જવાબદારી અપીલકર્તા પર મૂકવાની કલ્પના થતી નથી, કારણ કે અન્યથા તે ભારતીય કરાર અધિનિયમની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૫,ના પણ વિરુદ્ધ છે.

૫. વિદ્વાન વકીલે વિવિધ શરતો, નામે, શરત ક્રમાંક ૧૬, ૧૭, ૧૮, ૨૧, ૨૨ અને ૨૫ પર આધાર રાખ્યો અને રજૂ કર્યું કે તે શરતોનો વાસ્તવિક અભિપ્રાય નિર્ધારિત કરવા માટે તેમનું સહવિસ્તૃત રીતે વાચન કરવું આવશ્યક હતું, અને હાલના અપીલકર્તા પર જવાબદારી આદેશનાર્થ શરત ક્રમાંક ૨૫ને અલગથી પસંદ કરવાથી કાયદાની જોગવાઈઓને અનુરૂપ પરિણામ ન આવી શકે.

૬. અપીલકર્તા તરફથી હાજર થયેલા વિદ્વાન વકીલે આ અદાલતનું ધ્યાન આ દકીકત તરફ દોર્યું કે સમગ્ર સમય દરમિયાન સંબંધિત તમામ વ્યક્તિઓને સ્પષ્ટ હતું કે હરાજીને અંતે અદાલતની મંજૂરી મળવાની હતી અને અદાલત તે અંગે પુષ્ટિ કરે ત્યારબાદ જ વેચાણ પૂર્ણફળ પામવાનું હતું. અન્ય શબ્દોમાં કહીએ તો, કોઈપણ અદાલત તરફથી પુષ્ટિ ન મળે ત્યાં સુધી હરાજીની કાર્યવાહી માત્ર હરાજીની કાર્યવાહી તરીકે જ યથાવત્ રહેવાની હતી અને તેને મિલકતના વેચાણમાં પરિણત થવાની નહોતી. તેથી અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી કે જ્યારે અદાલતની મંજૂરી મળવાની શરત ટેન્ડરની શરતોમાં કલ્પવામાં આવી હોય, ત્યારે તેવા વેચાણકાર્યને પુષ્ટિ અપાય તે પહેલાં પ્રસ્તાવકને પોતાનો પ્રસ્તાવ પરત ખેંચવાનો અધિકાર રહે છે. આગળ એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી કે વેચાણની કાર્યવાહી સ્પષ્ટપણે કંપની અદાલતની મંજૂરી અને પુષ્ટિના આધીન રાખવામાં આવી હતી અને તેથી, તેવી પરિસ્થિતિમાં, એકવાર પ્રસ્તાવક ૨૯.૧.૨૦૦૭ના રોજ કંપની અરજી નં. ૩૫ ઓફ ૨૦૦૭ સ્વરૂપે અરજી કરે, ત્યારે એવું ચોક્કસપણે કહી શકાય કે પ્રસ્તાવક પોતાનો પ્રસ્તાવ પરત ખેંચવાના પોતાના અધિકારની સંપૂર્ણ હદમાં હતો. કંપની અરજી નં. ૩૫ ઓફ ૨૦૦૭માં કરાયેલા પ્રાર્થનાઓ માત્ર ઇએમડી પરત ખેંચવાની પરવાનગી સુધી મર્યાદિત હતી, પરંતુ અંતે એવો

આદેશ કરવામાં આવ્યો કે અરજદાર ઉપર કિંમતના તફાવતની જવાબદારી લાદવામાં આવે, જેની ચુકવણી કરવા તેને કહેવામાં આવ્યું છે. અધિકૃત પ્રવર્તકે ઓએલઆર નં. ૩૯ ઓફ ૨૦૦૮ દાખલ કર્યું છે, જે આ અદાલત સમક્ષ બાકી છે, જેમાં નવી હરાજી-વેચાણથી ઉભા થયેલા કિંમતના તફાવતની વસૂલી હાલના અપીલકર્તા પાસેથી કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે.

૭. અપીલકર્તા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે અદાલતનું ધ્યાન કરાર અધિનિયમની કલમ ૫ તરફ દોર્યું અને એવો રજૂઆત કરવામાં આવી કે ભારતીય કરાર અધિનિયમની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને કલમ ૫ પર વિશેષ ભાર સાથે, વર્તમાન અપીલકર્તા પાસેથી પ્રસ્તાવિત વસૂલાતને ન્યાયસંગત ઠરાવતી નથી. અપીલકર્તા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે નીચે દર્શાવેલ અધિકૃત નિર્ધારો પર આધાર મૂક્યો.

(૧) સોમસુંદરમ પિલ્લૈ વિ. મદ્રાસની પ્રાંતીય સરકાર, એ.આઈ.આર. (૩૪) ૧૯૪૭ મદ્રાસ ૩૬૬ માં અહેવાલિત (૨) શ્રી દુર્ગા સો મિલ વિ. ઓડિશા રાજ્ય અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૮ ઓડિશા ૪૧ માં અહેવાલિત (૩) મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય વિ. હકીમ સિંહ અને અન્ય એક, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૩ મધ્ય પ્રદેશ ૨૪ માં અહેવાલિત (૪) ભારત સંઘ અને અન્ય વિ. એમ/એસ. ભીમસેન વલૈતી રામ, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૧ સર્વોચ્ચ અદાલત ૨૨૯૫ માં અહેવાલિત (૫) હરિદ્વાર સિંહ વિ. બાગુન સુમ્બ્રુઈ અને અન્ય, (૧૯૭૩) ૩ એસ.સી.સી. ૮૮૯ માં અહેવાલિત (૬) ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિ. કિશોરીલાલ મિનોયા, (૧૯૮૦) ૩ એસ.સી.સી. ૮ માં અહેવાલિત (૭) રિયા ટ્રાવેલ એન્ડ ટુર્સ (ઈન્ડિયા) પ્રા. લિ., વિ. સી.યુ. ચેંગપ્પા અને અન્ય, (૨૦૦૧) ૯ એસ.સી.સી. ૫૧૨ માં અહેવાલિત (૮) યોગેશ મહેતા વિ. વિશેષ અદાલત હેઠળ નિયુક્ત કસ્ટોડિયન અને અન્ય, (૨૦૦૭) ૨ એસ.સી.સી. ૬૨૪ માં અહેવાલિત અને (૯) મહાકાલી સ્કેપ ટ્રેડર્સ વિ. જી.એસ.ટી.સી. લિ. ના ઓ.એલ. (યુનિટ મોનોગ્રામ મિલ્સ), ઓ.જે. અપીલ ક્રમાંક ૪૭ ઓફ ૨૦૦૫ માં આપવામાં આવેલ ચુકાદો. અદાલતોએ, જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતનો પણ સમાવેશ થાય છે, સદૈવ એકસરખો અભિપ્રાય

અપનાવ્યો છે કે જ્યાં વેચાણ પ્રક્રિયાને અન્ય સત્તા દ્વારા મંજૂર અથવા પુષ્ટિ કરવી આવશ્યક હોય, ત્યાં આવી મંજૂરી અથવા પુષ્ટિ આપવામાં આવે તે પહેલાં પ્રસ્તાવકને પોતાનો પ્રસ્તાવ પરત ખેંચવાનો અધિકાર રહે છે, અને તેનાથી ઉપજતાં તમામ અનુસંગિક લાભો દાવો કરવાની પણ તેને પરવાનગી મળી શકે છે, તે બાબતના સમર્થનમાં તેમણે આ નિર્ણયોનો આધાર લીધો. જોકે શ્રી ત્રિવેદીએ અત્યંત નિષ્પક્ષપણે રજૂઆત કરી કે તેમને એવી સૂચના છે કે ઈ.એમ.ડી. મુખ્ય મુદ્દો નથી અને જો ઈ.એમ.ડી. સંબંધિત આદેશને પડકાર બાબતે કોઈ સ્વીકાર ન આપવામાં આવે, તો તે જમ કરવામાં આવે અને તે મુદ્દાને દબાણ ન કરાયેલ ગણવામાં આવે. ૮. અપીલકર્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું કે ટેન્ડર ફોર્મની જોગવાઈઓ ધારાસભ્ય સ્વરૂપની નથી અને જો વેચાણ સંબંધિત જોગવાઈઓ ધારાસભ્ય હોવાનું માનવામાં આવે, તો પણ તેને ભારતીય કરાર અધિનિયમની કલમ ૫ ની જોગવાઈઓને ક્ષીણ કરતી અને/અથવા હસિત કરતી તરીકે ગણવી નહીં. ૯. તેથી અપીલકર્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે રજૂ કર્યું કે નુકસાન વગેરે સંબંધિત વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના અવલોકનો રદ કરવામાં આવે.

૧૦. પ્રતિવાદી તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે.એમ. પારીખે રજૂઆત કરી કે ટેન્ડર ફોર્મની શરતો અને નિયમોને કોઈપણ રીતે પડકારવામાં આવ્યા નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો એવું કહી શકાય કે અપીલકર્તાએ શરતો અને નિયમો સ્વીકારીને તે આધારે વર્તન કર્યું હતું અને અન્ય તમામ સંબંધિતોએ પણ તે આધારે વર્તન કર્યું હતું, તેથી હવે તેને નિર્ભયતાપૂર્વક તેમાંથી પીછેહઠ કરવાની પરવાનગી આપી શકાય નહીં. અપીલકર્તા દ્વારા પોતાની ઓફર પાછી ખેંચવાની ક્રિયા કરારની શરતમાંથી, અથવા વધુ યોગ્ય રીતે કહીએ તો ટેન્ડર ફોર્મની જોગવાઈઓમાંથી, છટકી જવા સમાન ગણાશે, જેને અનુમતિ આપી શકાય નહીં, કારણ કે એવો માર્ગ અપનાવવાથી જાહેર નીતિના વિરુદ્ધ હોઈ શકે તેવી બોલી મૂકવા માટે બિનઈમાનદાર બોલીદારોને તક અજમાવવા પ્રોત્સાહન મળશે.

૧૧. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ ના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં નેશનલ હાઇવેઝ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા વિ. ગંગા એન્ટરપ્રાઇઝેસ અને અન્ય, જે (૨૦૦૩) ૭ એસ.સી.સી. ૪૧૦ માં અહેવાલિત છે, તે મામલા પર આધાર રાખ્યો હતો, અને સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાના પરિણેદ ૧૦ અને ૧૧ પર વિશેષ ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો જેથી આ રજૂઆતને આધાર મળી રહે કે પરવાનગી ન અપાયવાના કારણે અથવા પરવાનગીની પ્રતીક્ષામાં કરાર અથવા તેનો અધૂરો રહેવું, પ્રસ્તાવકર્તાને કોઈપણ જવાબદારી વિના પોતાના પ્રસ્તાવને પાછો ખેંચવાની પરવાનગી આપવાનો આધાર ગણાવી શકાય નહીં. પરિણેદ-૮ માં અદાલત દ્વારા રજૂ કરાયેલ વડી અદાલતનો અભિપ્રાય સર્વોચ્ચ અદાલતે નામંજૂર કર્યો હતો, જે ચુકાદાના પરિણેદ-૯ અને ૧૦ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે વડી અદાલતનો અભિપ્રાય ભૂલભર્યો માનવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે જો પ્રસ્તાવ શરતો અને તેના પરિણામોની જાણ સાથે કરવામાં આવ્યો હોય, તો શરતો અથવા પરિણામોની જવાબદારીમાંથી મુક્ત રહી પ્રસ્તાવ પાછો ખેંચવાની પરવાનગી સ્વીકાર્ય ન હોઈ શકે.

૧૨. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ માટેના વિધાવાન વકીલે વધુમાં અદાલતનું ધ્યાન સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા એન્ડ અર્સ. વિ. માલિક ટ્રેડર્સ, જે (૨૦૧૧) ૧૩ એસ.સી.સી. ૨૦૦, પેરા ૧૦ અને ૧૧ માં અહેવાલિત છે, તે મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતે કરેલી નોંધો તરફ દોર્યું અને રજૂ કર્યું કે બંને મામલાઓમાં સુરક્ષા બિંદુ રકમનો પ્રશ્ન હતો, છતાં અદાલતે પ્રતિપાદિત કરેલો સિદ્ધાંત આ અપીલનો વિરોધ કરવામાં હાલના પ્રતિવાદીના પક્ષકારણ અને આધારને સહાયરૂપ થઈ શકે છે. આ બંને ચુકાદાઓમાં સર્વોચ્ચ અદાલતની મૂળભૂત નોંધો સૂચવે છે કે, એકવાર પક્ષકારને જાણ હોય કે તેની ઓફર પાછી ખેંચવાથી તેને નિયમો અને શરતોમાં નિર્દિષ્ટ કરાયેલ જવાબદારી વહન કરવી પડશે, ત્યારે તેને એ જ જવાબદારી વિના ઓફર પાછી ખેંચવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. તેથી, વિધાવાન એકલ ન્યાયાધીશે પસાર કરેલો આદેશ ટેન્ડર દસ્તાવેજની શરતો અનુસાર સ્પષ્ટપણે છે અને તેથી તેમાં કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર નથી.

સત્તાવાર લિક્વિડેટરે – પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ રજૂ કર્યું કે હાલના અપીલકર્તાએ ટેન્ડરની શરતો અને નિયમો સ્વીકારી લીધા હતા અને હરાજીમાં ભાગ લીધો હતો. ઓ.એલ.આર. ક્રમાંક ૧૭૦ નું ૨૦૦૬ દિનાંક ૧૫.૧૨.૨૦૦૬ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને જ્યારે અદાલતને તેની પુષ્ટિ મંજૂર કરવા વિનંતી કરવામાં આવી રહી હતી ત્યારે અપીલકર્તા પોતાની ઓફર પાછી ખેંચવાની પરવાનગી માંગવા આગળ આવ્યો. આવી પરવાનગીયોગ્ય ન હોવાથી વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે તે યોગ્ય રીતે નામંજૂર કર્યું છે.

૧૪. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે આ અપીલમાં વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના અવલોકનો અને દિશાનિર્દેશને પડકારવા માટે લેવાયેલા આધાર, કિંમતમાં રહેલા તફાવતની વસૂલી માટેના વિશિષ્ટ હેતુસર રજૂ કરાયેલ ઓ.એલ.આર. ક્રમાંક ૩૯ ના ૨૦૦૮ માં, અપીલકર્તાને પોતાના વલણના સમર્થનમાં બચાવ કરવા માટે ઉપલબ્ધ થઈ શકે છે અને તેથી આ અપીલ સ્વીકારવામાં ન આવે તથા અપીલકર્તાને, જો કાયદા હેઠળ તેને કોઈ બચાવ ઉપલબ્ધ હોય, તો ઓ.એલ.આર. ક્રમાંક ૩૯ ના ૨૦૦૮ માં માગવામાં આવેલી વસૂલી સામે પોતાના વલણના સમર્થનમાં તેવો બચાવ રજૂ કરવા માટે દોરવામાં આવે.

૧૫. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ ના વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશનો આદેશ ન્યાયસંગત અને યોગ્ય હોવાથી વેચાણમાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં ન આવે.

૧૬. આ અદાલતે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા છે અને કાર્યવાહી તથા આદેશનું પરિશીલન કર્યું છે. નોંધપાત્ર હકીકત એ રહે છે કે ટેન્ડરની શરતો અને નિયમોનું અત્યંત સૂક્ષ્મ રીતે વાચન કરવામાં આવે તો તે દર્શાવે છે કે આ શરતો અને નિયમોના રચયિતા તથા તેના આધારે કાર્ય કરનાર તમામ વ્યક્તિઓને સ્પષ્ટ જાણ હતી કે આ શરતોમાં પ્રયોજાયેલ શબ્દરચના એકસરખી નથી. શરત ક્રમાંક ૨૨ અને ૨૫ ને જો પરસ્પર સરખામણીએ

વાંચવામાં આવે, તો સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે શરત ક્રમાંક ૨૨ માં “ખરીદનાર” શબ્દ આવેલો છે, જ્યારે શરત ક્રમાંક ૨૫ માં “દરખાસ્તકર્તા” શબ્દ આવેલો છે. “ખરીદનાર” અને “દરખાસ્તકર્તા” શબ્દો તેમનો અભિપ્રાય અને શબ્દકોશમાં મળતો અર્થ ધ્યાનમાં લીધા વિના, નિર્રથક રીતે ઉપયોગમાં લેવામાં આવ્યા છે તેમ માનવામાં આવી શકતા નથી અને તેથી એવું કહી શકાય કે ખરીદીની ઘટના વાસ્તવમાં સર્જાય પછી જ, જો ખરીદનાર કાર્યવાહીમાંથી મધ્યમાં પાછો ખેંચાય, તો તે ભાવના તફાવતની રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બનશે. શરત ક્રમાંક ૨૨ માં આવેલ “ભાવની ઘટ” શબ્દસમૂહ શરત ક્રમાંક ૨૫ માં આવેલો નથી. જો કે શરત ક્રમાંક ૨૫ માં પણ સહન કરાયેલ નુકસાન અને હાનિની વાત કરવામાં આવી છે, છતાં તે શબ્દોને પ્રથમ તબક્કે શબ્દકોશીય અર્થ અનુસાર સમજવા પડે, કારણ કે તેઓ સ્પષ્ટપણે તેમના અભિપ્રાય અને જે હેતુસર તેઓ શરતમાં સમાવાયા છે તે દર્શાવે છે. કોઈ વિશેષ પરિમાણના અભાવે, તેમને સરળ શબ્દકોશીય અર્થ આપવો જરૂરી બને છે. તેથી, જ્યારે સહન કરાયેલ નુકસાન અને હાનિનો પ્રશ્ન આવે છે અને તેવા શબ્દો વપરાય છે, ત્યારે સ્વયંસ્પષ્ટ છે કે વેચાણ મૂર્ત અને/અથવા સ્થાપિત કરી શકાય તેવું હોવું જરૂરી છે. તેના વિરુદ્ધ, રચયિતાએ શરત ક્રમાંક ૨૨ માં ભાવની ઘટનો ઉલ્લેખ કર્યો છે અને શરત ક્રમાંક ૨૫ માં તે જ શબ્દોનો ઉપયોગ કરવાનું ટાળ્યું છે, જે દર્શાવે છે કે દરખાસ્તકર્તા થાપણ ગુમાવશે અને થયેલ નુકસાન તથા હાનિની ભરપાઈ કરવા માટે જવાબદાર રહેશે. અમારી દ્રષ્ટિએ, દરખાસ્ત અને તેની પરત ખેંચણીને વેપારી પરિભાષામાં અથવા સમજદાર વ્યવહારિક ભાષામાં ક્યારેય એવું નુકસાન ગણાવી શકાય નહીં કે વધુમાં વધુ અનુમાનિત નુકસાન અથવા અનુમાનિત લાભની વાત થઈ શકે, પરંતુ અનુમાનિત ભાવની ખોટને શરત ક્રમાંક ૨૫ માં ઉલ્લેખિત નુકસાન તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય નહીં. તેથી, અદાલતનું વિચારપૂર્વકનું મત એવું છે કે શરત ક્રમાંક ૨૫ માં ભાવના તફાવત અંગેની શબ્દરચનાનો અભાવ સત્તાવાર લિક્વિડેટરને ભાવના તફાવતની વસૂલી માંગવાની પરવાનગી આપતો નથી.

૧૭. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૩ તરફથી બારમાં ઉલ્લેખિત સત્તાપ્રમાણો આદેશમાં કરાયેલા અવલોકનોને યથાવત્ રાખવાના દલીલને કોઈ મદદરૂપ થતા નથી.

આ બન્ને નિર્ણયો, નેશનલ હાઇવેઝ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા અને સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા એન્ડ અર્સ. (સુપ્રા), સુરક્ષા જમા અંગે સંબંધિત છે, જે ઈ.એમ.ડી. સિવાય અન્ય કંઈ નથી, અને જ્યારે અપીલકર્તા તરફના વકીલે સ્પષ્ટપણે રજૂ કર્યું છે કે અપીલકર્તા ઈ.એમ.ડી.ઓનો દાવો કરતો નથી, ત્યારે તેના પરનો આધાર અપીલનો વિરોધ કરવા માટે પ્રતિવાદીને કોઈ ઉપયોગી બનવાનો નથી.

૧૮. આ નિરીક્ષણ કર્યા પછી, અદાલત હરાજીમાં ભાગ લેવા અંગે જ્ઞાન અને તે જ્ઞાનના આધારે વર્તન સંબંધિત વિદ્વાન વકીલની રજૂઆતનું પરીક્ષણ કરવા અભિમુખ થાય છે, કારણ કે ટેન્ડરની શરતો સર્વેને પુરતી જાણીતી હતી અને સૌના જ્ઞાનક્ષેત્રમાં હતી. તેથી એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે આ જ્ઞાનના કારણે અપીલકર્તાને પોતાની ખાતરીમાંથી નુકસાન કે અનુમાનિત નુકસાનની ભરપાઈ કર્યા વિના પીછેહઠ કરવાની પરવાનગી મળવી ન જોઈએ. અમે આ રજૂઆત સ્વીકારી શકતા નથી, કારણ કે ઉપરોક્ત ચર્ચામાં અમે પહેલેથી જ શરત ક્રમાંક ૨૨ અને ૨૫ વિષે ચર્ચા કરી છે; બંનેની શબ્દરચના ભિન્ન છે અને બંનેની શબ્દરચના અલગ-અલગ સંજોગો તથા અલગ-અલગ પાસાં અંગે છે અને તેથી, જો કોઈ જ્ઞાનની દલીલ કરવામાં આવી હોય તો પણ, તે શરત ક્રમાંક ૨૫ માં વપરાયેલી ભાષાને એવો અસરકારક અર્થ આપી શકશે નહીં કે જેમાં શરત ક્રમાંક ૨૨ માં દર્શાવાયેલ ભાવની ઘટનો સિદ્ધાંત તેમાં આવરી લેવાયો ગણાય. નિર્વિવાદ રીતે, અપીલકર્તાને કોઈ પણ રીતે ખરીદદાર તરીકે વર્ગીકૃત કરી શકાય નહીં, અથવા ઓછામાં ઓછું શરત ક્રમાંક ૨૨ માં જે રીતે ઉલ્લેખિત છે તે રીતે તો કદી નહીં. તેથી, આ રજૂઆતમાં કોઈ ગુણ નથી અને તે નકારી કાઢવા યોગ્ય છે. અદાલતનો મત છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પણ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં એવો ઉલ્લેખ કર્યો નથી કે અપીલકર્તા ભાવની ઘટની રકમ ચુકવવા માટે જવાબદાર રહેશે. તેથી, અધિકૃત લિક્વિડેટરને ઓએલઆર ક્રમાંક ૩૯/૨૦૦૮ માં હાનિપૂર્તિ સંબંધિત પોતાનો દાવો કાયદા અનુસાર આગળ ધપાવવા બાબતની તેની દલીલને અસ્પર્શિત રાખીને, એટલું સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે તેમાં ભાવની ઘટનો સમાવેશ નહીં થાય અને તે કાયદા મુજબ આગળ ચલાવવામાં આવશે.

૧૯. ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલકર્તા પર કિંમતમાં રહેલી ઘટની રકમ ચૂકવવાની જવાબદારી નાખવા બાબત વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશનું અવલોકન રદ કરવામાં આવે છે. તેથી, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. ઓ.જે. અપીલમાં કરવામાં આવેલા આદેશને ધ્યાનમાં લેતાં, સિવિલ અરજી નં. ૨૨૭ ઓફ ૨૦૦૭ માં કોઈ આદેશ કરવામાં આવતો નથી અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(એસ.આર. બ્રહ્મભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિ)

(ઝેડ.કે. સૈયદ, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.